

Församlingsinstruktion

Södertälje pastorat

Svenska
kyrkan

Innehållsförteckning

Förord	3
Omvärld	4
Svenska kyrkan i Södertälje	8
Barn och unga	9
Församlingsbeskrivningar	12
Det pastorala programmet	16
Mission	17
Gudstjänst	20
Undervisning	24
Diakoni	27
Kyrkor	30

Församlingsinstruktionen

Godkänd av kyrkofullmäktige: 2024-11-05, P 2023-0075, § 27

Godkänd av kyrkoherden: 2024-11-20, P 2023-0075, § 27

Utfärdad av domkapitlet i Strängnäs stift: 2024-12-12, DK 2024-0092 § 147

Foto omslagsbild: Magnus Aronson/IKON

Förord

Två frågor för en rikare framtid

Hur bygger man församling i en stad där merparten av befolkningen är kristna av annan tradition än den lutherska? Hur välkomnas den stora medlemsgruppen av 90-talister in i församlings- och gudstjänstlivet? Detta är två avgörande framtidsfrågor för den lutherska kyrkan i Södertälje.

Svaret på den första frågan är att mångfald berikar. Att Södertälje befolkas av många kristna av olika slag är av godo och något som kan betraktas som unikt i ett sekulariserat land som Sverige. Vill man att kyrkan ska växa i Södertälje krävs därför god ekumenisk kännedom, lyhördhet för olika kulturers uttryck och kreativitet för att finna nya sätt att vara kyrka. Önskan är att den kristna tron fortsättningsvis ska vara märkbar i Södertälje så att människor söker sig till kyrkorna när dess klockor ringer.

I Södertäljes mångfald vill vi att den lutherska traditionen ska vara en levande och aktiv del. Att engagera den stora medlemsgruppen av 90-talister (som här också får symbolisera de kommande generationerna) blir därför viktigt för framtiden. Kommer 90-talisterna att bli en del av vårt gudstjänst- och församlingsliv? Varje generation har på sitt sätt trätt in och format kyrkolivet. Utmaningen är att bereda yngre plats och låta dem utmana befintliga strukturer för att organisation och verksamhet ska passa även för dem. 90-talisterna är ett evangeliseringsområde som kan vara svaret på vår önskan om väckelse för den evangelisklutherska kyrkan i Södertälje.

Omvärld

Det som en gång var kringelstaden

Södertälje har under de senaste tvåhundra åren genomgått stora förändringar. Från att ha varit badort med kringelgummor på 1800-talet, till industrialiserad med Tobaksmonopolet och Wedaverken, samt det som skulle bli Astra Zeneca och Scania under 1900-talet och slutligen en av de städer som i Sverige kännetecknas av mångfald och ortodox kristendom. Baklava är betydligt mer synligt än kringlor i Södertäljes kaféliv idag. Över 50 procent av befolkningen har idag bakgrund från ett annat land än Sverige.

Arbetsliv och skola

AstraZeneca och Scania är de två största arbetsgivarna i Södertälje med 4 000 respektive 15 000 anställda. Dessa två industrier är viktiga inte bara för Södertälje, utan för hela riket. Bland övriga stora arbetsgivare kan nämnas Södertälje kommun med 7 000 anställda och Södertälje sjukhus med 1 300 anställda. Campus Telge samarbetar med en rad högskolor och erbjuder utbildningar inom främst varuproduktion och tjänstesektorn. Inom Södertälje pastorats gränser finns ett tjugotal grundskolor, vanligtvis F-6 eller F-9, ett drygt dussin gymnasieskolor samt en folkhögskola.

Bostad

Boendesituationen i Södertälje är problematisk. Det råder stor brist på lägenheter. Trångboddheten är utbredd och kronofogden rapporterar att speciellt barnfamiljer ofta hamnar i kläm när det gäller svarta kontrakt då uthyraren, som får betalt av hyresgästerna, inte betalar vidare till fastighetsägaren. Vidare inverkar bristen på bra bostäder negativt på integrationen för invandrande då de har begränsad möjlighet att bli fast bosatta och därmed skapa fördjupad relation till grannar och samhälle. Med tanke på att Södertälje lockat många invandrare är det därför olyckligt att bostadssituationen är bristfällig. Södertälje kommun har en långsiktig plan för att skapa nya bostäder och bostadsområden.

Ekonomi och hälsa

Inom Södertälje pastorat finns stora variationer gällande ekonomi och hälsa. I Väster-tälje stadsdel är andelen öppet arbetslösa dubbelt så hög som i närliggande Tveta. Liknande siffror visar sig gällande utbildningsnivå och andelen personer med låg inkomst. Inom Östertälje församling ser vi exempel på hur en och samma församling rymmer ett stort antal personer med låg inkomst, men också en stor grupp med hög inkomst. Skillnaden i levnadsvillkor är således stora mellan invånare i områden som ligger intill varandra. Av statistiken framgår att fattigdom, låg utbildningsnivå, dålig hälsa och kortare livstid hör samman. Vissa bostadsområden och gator är mer drabbade av detta än andra.

Utmärkande för Södertälje är andelen barn som utsätts för tobaksrök (högst i länet 2019) och en stigande andel personer som har problem med övervikt och fetma.

(O)synliga minoriteter

Över 50 procent av Södertälje kommuns invånare har bakgrund i annat land än Sverige. Det finns stora synliga grupper som kommit genom arbetskraftsinvandring från Finland eller på flykt från ett krigsdrabbat Syrien.

Södertälje rymmer också en rad grupper som inte är lika framträdande i stadsbilden. Här finns afrikanska grupper där det ibland finns stor social nöd, finska romer som levt här under längre tid men ändå inte integrerats, tiggande romer som vistas i staden under delar av året. En fortsatt arbetskraftsinvandring pågår. Idag arbetar bland andra en stor grupp indier på Scania.

Äldre befolkning

De kommande åren förväntas åldersgruppen 80-84-åringar att öka i Södertälje. Personer födda på 1940-talet förväntas vara friskare och mer aktiva än tidigare generationer av 80-åringar. Detta innebär att samhället ska bära fler personer som inte är yrkesversamma. För kyrkans del finns en potential att fler daglediga engagerar sig i verksamheterna. På sikt kan man motse att det kommer att finnas en större förväntan på kyrkan gällande närvaro på äldreboenden och inom avancerad sjukvård i hemmet (ASIH).

Kristen bland kristna

Södertälje är en kristen stad. Ett tjugotal kristna kyrkor och samfund finns representerade i staden. Syrisk-ortodoxa kyrkan, koptisk-ortodoxa kyrkan och den kaldeiska kyrkan (katolsk) har biskopar placerade i Södertälje. I stadsbilden utmärker sig kristendomen genom att det inte är ovanligt att matbutiken har en mariastaty eller mariaikon centralt placerad, att lunchrestauranger har alternativ som passar under fastetider och signifikativt för Södertälje är också de många butiker för bröllopskläder som staden rymmer. Ett ekumeniskt samarbete med de traditionella frikyrkorna har funnits under många år. Södertälje pastorat arbetar aktivt med ekumenik. Svenska kyrkan och de orientaliska kyrkorna i staden har under de senaste åren närmat sig varandra.

Svenska kyrkan krymper i Södertälje. Under åren 2021-2023 flyttade till exempel varje år drygt 1 000 medlemmar ut från Södertälje pastorat och cirka 800 flyttade in. Under samma period valde i genomsnitt 192 personer per år att utträda ur Svenska kyrkan. Samtidigt döptes i genomsnitt 296 personer per år och 296 per år begravdes. Det finns en stor och viktig grupp 90-talister som är medlemmar och nu börjar bilda familj. Denna grupp är av avsevärd betydelse för Svenska kyrkans framtid i Södertälje. Givetvis vill vi värna den lutherska traditionen och peka på det goda i vår evangelisk-lutherska kyrka; samtidigt gläds vi åt att finnas i en kontext där kristendomen är levande och aktiv om än många invånare tillhör andra kristna kyrkor. En viktig uppgift för den krympande Svenska kyrkan kan vara att inspirera de större kristna kyrkorna i staden till diakonalt ansvarstagande och peka på vikten av kristen undervisning i ett land där kontexten mestadels är sekulär.

Samverkan

Södertälje pastorat samverkar på flera områden med andra samhällsaktörer. Det finns ett växande samarbete med kommunen. Pastoratet har haft en viktig roll i MIG-nätverkets (Migration, Integration, Gemenskap) verksamhet. Tillsammans med andra kyrkor och samfund träffar representanter från pastoratet polis och krisledning på kommunen och i regionen. I flera diakonala projekt har det visat sig vara framgångsrikt att samverka för att projektet ska få så stor genomslagskraft som möjligt.

Olika språk

Södertälje stad rymmer människor med bakgrund i en mängd olika kulturer med olika språk och dialekter inom språkfamiljer. Sedan långt tillbaka har pastoratet erbjudit verksamhet och gudstjänster på finska. Idag finns också stora grupper som har arabiska och Suryoyo som första- eller andraspråk. Av pastoratets riktlinjer för kommunikation framgår det att ”Vi vill planera vår kommunikation så att den utvecklar kontakten med och relationen till både medlemmar och icke-medlemmar. Detta förutsätter [...] förståelse för att kommunikationen kan behöva ske på olika språk.” I S:ta Ragnhilds kyrka läses evangelietexten på söndagarna på arabiska. Det är inte ovanligt att kommunikation inom verksamheter sker på engelska.

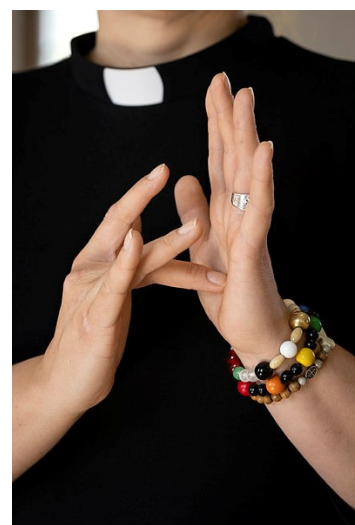
Besökare i olika verksamheter hjälper vanligtvis varandra med översättning. Det är också en tillgång med anställda som talar flera språk.

Minoritetsspråk

Pastoratet har en rik verksamhet med flera finskspråkiga anställd inom det sverigefinska arbetet. Gudstjänster firas regelbundet på finska i S:ta Ragnhilds kyrka och i de laestadianska gudstjänsterna i Alla helgons kyrka. I Lina kyrka firas gudstjänst med stödtecken för personer med funktionsvariation.

Insikt & Utsikt

Pastoratet har tagit fram omvärldsbeskrivningen *Insikt & Utsikt* för att utgöra ett underlag i arbetet med att ta fram en församlingsinstruktion.

Svenska kyrkan i Södertälje

Organisation

Sedan 1 januari 2019 bildar Södertälje, Östertälje och Enhörna församlingar ett gemensamt pastorat. Kyrkoråd utgör styrelse för pastoratet. Församlingsråd med stark delegation utgör styrelse för varje församling. Församlingsråden fattar beslut i frågor som rör den egna församlingens verksamhet. Begravningsverksamheten har en kyrkogårdsdelegation.

Anställda

Pastoratet har en kyrkoherde och tre församlingsherdar. Diakon finns anställd i varje församling. Pastoratet har en församlingspedagogtjänst inrättad. I pastoratet ska det finnas en försteorganisttjänst.

Församlingsverksamhet

Inom pastoratet finns idag tio till karaktären olika kyrkor. I de flesta firas gudstjänst varje söndag. Vi strävar efter att gudstjänstgemenskaperna ska vara kraftfulla så att de bär människors kristna liv. Vi ser det som positivt att gudstjänstgemenskaperna rymmer olika fromhetstraditioner och -uttryck och bärs av övertygelsen att mångfald berikar. På samma sätt betraktar vi Enhörna, Östertälje och Södertälje församlingars särdrag som värdefulla komplement till varandra. Bönen är en viktig del av församlingens liv; i gudstjänsten, i verksamheter och där beslut fattas.

Hållbarhet

Inom Södertälje pastorat verkar vi för ekologisk, social, ekonomisk och andlig hållbarhet. Genom framsynthet och ansvarstagande vill vi säkerställa att personella, ekonomiska och lokalmässiga resurser finns för att den grundläggande uppgiften ska fullgöras även i framtiden. Pastoratet arbetar utifrån de effektmål som redovisas i Svenska kyrkan dokument *Färdplan för klimatet*. Verksamheter bedrivs med medvetenhet om ekologisk påverkan.

Barn och unga

Den som i mitt namn tar emot ett sådant barn tar emot mig | Matt 18:5

Barn och unga är en glädje och skapar framtidshopp i kyrkan. I församlingslivet ska barn och unga ha en naturlig och beredd plats, vilken garanteras genom ett integrerat barnperspektiv i planering och genomförande av verksamheter och gudstjänster. Ett tillfälle till andligt mognande ges då kyrkan erbjuder barnen en trygg miljö där de känner sig inbjudna och välkomna till en gemenskap där de får möjlighet att vara delaktiga utifrån sina förutsättningar.

I Södertälje pastorat ska verksamhet och beslut präglas av tre samspelande perspektiv när det gäller barn och unga i åldrarna 0-18 år:

Barn och ungas perspektiv | Vi tar del av barn och ungas synpunkter och tar hänsyn till dessa.

Barnperspektiv | Beslut fattas och verksamhet planeras utifrån det förtroendevalda och medarbetare anser är bäst för barnen.

Barnkonventionen | Att barn och unga inte ska diskrimineras, att barns och ungas bästa ska prioriteras, att barn och unga ska beredas delaktighet, samt att barnet har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet ska vara naturligt och självklart i pastoratets verksamheter. Det ska också finnas en strävan efter att barn med fysiska och psykiska funktionsvariationer ska beredas möjlighet till andlig utveckling. I möjligaste mån ska det finnas ett bemödande om att barns och ungas rätt till en levnadsstandard som krävs för barnets och den ungas fysiska, psykiska, andliga, moraliska och sociala utveckling görs gällande.

Barn och unga i det pastoral programmet

Kartläggning av barn och ungas situation har genomförts och redovisas i pastoratets omvärldsdokument "Insikt & Utsikt". Utifrån denna kartläggning har ett förstärkt barnperspektiv erhållits genom att barnföreträdare besvarat kontrollfrågor kring barns situation inom den egna verksamheten. I omvärldsbeskrivningen i detta dokument inlemmas barnens situation i de olika perspektiv som behandlas. För ett fördjupat perspektiv hänvisas till pastoratets dokument *Insikt och Utsikt*.

I det pastoral programmet har dop och konfirmation positionerats som övergripande prioriterade områden. Båda dessa områden har en riktning som pekar mot barn och unga. Även inom respektive område för den grundläggande uppgiften visas på hur barn och ungas behov kan tas tillvara på ett sätt som bygger en hållbar kyrka.

Mission

Missionens uppgift är att göra Jesus känd. Uppgiften har ingen särskild målgrupp. Den riktar sig till alla människor oavsett ålder. Av det pastoral programmet framgår dock att verksamheter där barn befinner sig kan identifieras som platser för mission. Hit hör till exempel dop och öppna verksamheter. Enhörna församling visar på de unga som en del av en missionerande församling där barn och unga inte endast är en målgrupp för missionerande, utan också är deltagare i den missionerande församlingen. Barn är både föremål för mission och själva missionerande personer, något som är viktigt i ett sammanhang där medlemstalen sjunker.

Den samlade bedömningen är att barn och ungas behov och perspektiv väl uppmärksammas i det pastorala programmet, samt i arbetet med att ta fram församlingsinstruktionen i sin helhet.

I det pastorala programmet har barn och ungas behov och situation tagits i beaktande och barnkonsekvensanalys har utförts.

Gudstjänst

I det pastorala programmet för gudstjänst betonas delaktigheten som en viktig aspekt att ta hänsyn till då man vill berika gudstjänstlivet. Strävan är att människor i olika åldrar och livssituationer samlas i gudstjänsten och att flera olika röster hörs i förbön, liturgi och musik. Barn och ungas närvaro och delaktighet i gudstjänsten accentueras i alla tre församlingars texter. Församlingarna önskar bland annat att gudstjänsterna är tillgängliga och angelägna för människor i olika åldrar, samt att barnen där ska ha en självklar och synlig plats.

Undervisning

Det framgår av församlingarnas beskrivning att barn och unga är en viktig målgrupp i den pedagogiska verksamheten. I det pastorala programmet framträder en syn där tros livet växer och utvecklas under livet med utgångspunkt i tidig ålder. Barnverksamhet återkommer i församlingarnas pastorala program och betonas särskilt i pastoratets övergripande undervisning.

Diakoni

Grundvärden för pastoratets diakoni är humanitet och solidaritet, begrepp som förutsätts vara beskrivande för diakonin oavsett ålder på den som möter den. Det pastorala programmet anger att, oavsett ålder, är det viktigt att få bli sedd och lyssnad till. I Södertälje pastorat anges barn vara en prioriterad grupp inom den diakonala verksamheten. Omvärldsbevakningen i Södertälje visar på att många barnfamiljer vräks, att tandhälsan är dålig och att ekonomin kan vara dålig i många familjer. Många av de strukturella problemen kan Svenska kyrkan inte lindra genom sin diakonala verksamhet. Däremot kan enstaka insatser göras för enskilda individer eller grupper.

Församlingsbeskrivningar

Enhörna församling

Enhörna bär spår av mänsklig aktivitet från många århundraden. Gravhögar, stensättningar, runstenar och lämningar kan fortfarande skönjas i landskapet. Läget vid Mälaren och närheten till havet gjorde Enhörna till en viktig plats under vikingatiden. Församlingens två kyrkor uppfördes under svensk medeltid. Överenhörna kyrka byggdes i anslutning till kungsgården Husaby och Ytterenhörna kyrka intill byn Tuna. På 1940-talet slogs Ytterenhörna och Överenhörna socknar samman till Enhörna församling.

Enhörna är en historiskt levande jordbruksbygd. Men de flesta yrkesverksamma Enhörnabor pendlar till Södertälje eller Stockholm. Tätorterna är Ekeby, Sandviken, Tuna och Vattubrinken. Inom Enhörna församling finns ett flertal byar, bland annat Stjärna och Aska. Här finns även matvarubutik, skola, förskola, bibliotek, den ideella föreningen Mötesplats Enhörna samt bussförbindelse till och från Södertälje.

I Enhörna församling finns ett gott samarbete med föreningslivet där vi tillsammans ser till bygdens behov och önskemål. Ett årligt återkommande evenemang är julmarknaden. En marknad som besöks av många fler än de bosatta i Enhörna och marknaden avslutas med musikgudstjänst i Överenhörna kyrka. Församlingen har goda relationen med Enhörna frikyrkoförsamling där vi sedan flertalet år tillbaka har haft en tradition där präst och pastor predikar hos varandra en gång per termin. Det finns en stor potential för kyrkan att vara den samhällsenande kraften i bygden. Kyrkan är en aktiv del av bygdens nätverk. Varje söndag firas en gudstjänst i en av de två församlingskyrkorna, dessutom firas gudstjänster och andakter alltid i pågående verksamheter för att påminna om det kristna budskapet. Här finns en gedigen och stor barnverksamhet med siktet inställt på framtiden.

Församlingen vill också vara en öppen mötesplats för människor i bygden genom livets alla skeenden där alla skall ha möjlighet till delaktighet och fördjupning. En framtida utmaning för församlingen är att tydliggöra dopet, att bibehålla och utveckla barnverksamheten, att få ett gott samarbete med skolan och att utveckla en plan för hur viska nå människor mitt i livet.

Södertälje församling

På denna plats har människor samlats till gudstjänst sedan 1100-talet. Under århundraden har församlingens gränser förändrats återkommande. De två senaste förändringarna skedde 2002 när Tveta och Södertälje församlingar sammanfogades och 2010 då Södertälje-Tveta församling gick samman med Västertälje församling och bildade nuvarande Södertälje församling.

S:ta Ragnhilds kyrka ligger centralt i Södertälje och utgör med sin siluett en del av stadsbilden. Kyrkan är öppen för bön och för att fira gudstjänst i princip årets alla dagar. Dock är detta bara en liten del av församlingen som rymmer landsbygd såväl som villaområden. Tveta kyrka, Pershagens kapell, Hovsjö kapell och Lina kyrka samlar till gudstjänst och gemenskap i de olika delarna av församlingen. I församlingen finns också några av landets mest utsatta områden.

Mer än hälften av kommunens invånare bor i Södertälje församling. Detta ställer krav på en stor bredd i församlingslivet för att så många som möjligt ska känna hemhörighet. Samtidigt bör det finnas faktorer som håller samman församlingen. Den kanske tydligaste sammanhållande faktorn finns i tilliten till böns kraft. Enskilt och gemensamt, tyst och högt, är vi en bedjande församling. Vi ber för dem vi möter, för denna plats och hela Guds skapelse om den helige Andens ledning i församlingen och för de prioriteringar och val som måste göras.

Här finns flera biskopssäten och ett flertal olika kyrkor, varav de ortodoxa kyrkorna bildar en betydande majoritet. Svenska kyrkan är en minoritetskyrka med tillhörighetstal som inom några år kommer att vara under en fjärdedel av församlingens invånare. Denna situation gör att vi behöver finna fler vägar till samverkan mellan kyrkorna för att göra ekumeniken till vardag och för att Guds rike ska bli synligt.

Sedan efterkrigstiden har det kommit stora invandrargrupper till Södertälje och integration är en del av vardagen. I församlingen finns en resurs för integration som verkar inom hela pastoratet. En av de stora grupper som kommit är från Finland och således finns det ett arbete på finska för alla åldrar.

Många människor lever på olika vis långt från Svenska kyrkan i församlingen, även de som är medlemmar. Det är inte minst tydligt i låga siffror för såväl döpta och konfirmerade. Följaktligen blir det en prioritet att under de kommande åren nå ut till församlingens medlemmar så att relationen till, och samhörigheten med, kyrkan stärks.

Den ekonomiska framtiden visar tydligt på mindre ekonomiska resurser via kyrkoavgiften. Församling behöver tänka kreativt gällande resurser och verka för att volontärer gör uppgifter som anställda tidigare utfört. Kanske finns det också möjlighet att utöka intäkterna genom medel från t ex stiftelser eller genom sponsring.

Även framledes är viljan att det ska finnas en glädje i att vara kyrka i Södertälje och fortsatt tro att om vi vandrar i Guds kraft är det omöjliga möjligt.

Östertälje församling

Östertälje pastorat bildades 1973, efter att ha varit en församling i Södertälje pastorat, tillsammans med Södertälje, Västertälje och Tveta. Den växande folkmängden var skälet till förändringen. 2014 blev Östertälje pastorat åter en församling inom Södertälje pastorat, i samband med Svenska kyrkans avskaffande av samfälligheter.

Östertälje församling utgörs idag av den del av staden Södertälje som är belägen öster om kanalen samt kringliggande landsbygd. Församlingen genomskärs av såväl E4 som den gamla riksvägen. I församlingen finns tre kyrkor, Alla helgons kyrka, Brunnängs kyrka och Hagabergs kapell.

Ett kännetecken för församlingens arbete är att verksamheter finns över hela området och inte bara i våra församlingslokaler. Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS) och Östertälje församling har ett samarbetsavtal. Verksamheten i Hagabergs kapell kännetecknas till hög grad av frivilliginsatser.

Församlingen bedriver andlig vård med fokus på verksamheter knutna till Södertälje sjukhus. I sjukhuskyrkan tjänstgör präst och diakon. Verksamheten består av enskilda samtal, andakter, gudstjänster, insatser vid kris och katastrof samt personalutbildning.

Kriminalvårdsanstalten Hall är en rixanstalt med drygt 180 platser och med ca 220 anställda. Den planerade utbyggnaden är ingång och innebär nästan en dubblering av platser på anstalten. På anstalten tjänstgör präst och diakon från församlingen i NAV-arbetet. Många intagna är dömda till långa straff, ofta följt av utvisning. Undervisning om kristen tro leder ibland till dop och konfirmation.

I församlingen finns ett av Statens Institutionsstyrelsehem (SIS-hem). I en av församlingens prästtjänster finns också uppdraget att ha kontakt med de boende som önskar själavård.

En av församlingens utmaningar är att öka antalet döpta. Dopstatistiken är låg och vi behöver arbeta med hur vi informerar om och erbjuder dop till människor.

Ytterligare en utmaning är hur vi erbjuder undervisning till människor i olika åldrar. Både barn och vuxna behöver få relevant undervisning i kristen tro. Idag har inte alla samma grundkunskap när det gäller de stora berättelserna. Det finns också ett stort behov av andlig fördjupning och att återhämtning är viktig märks på intresset för de retreatare församlingen erbjuder.

Det pastorala programmet

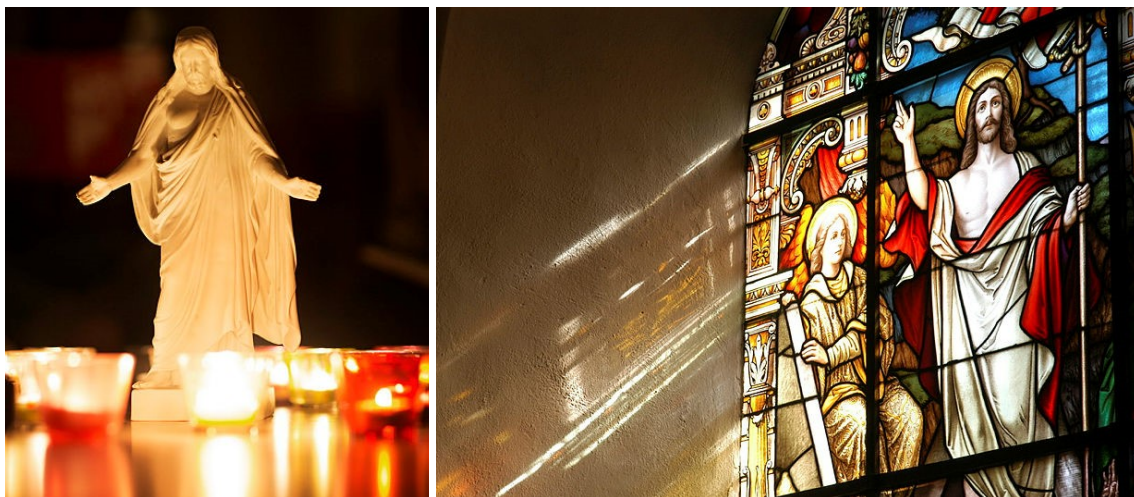
Enligt kyrkoordningen är pastoratets grundläggande uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Detta uppdrag delar vi i eumenisk anda med de andra kristna kyrkorna i Södertälje.

I det pastorala programmet vill vi särskilt lyfta dop och konfirmation. Genom dopet upptas vi i kyrkan. Dopet är därför en väg in i gemenskapen med Gud som vi önskar att allt fler ska finna. I pastoratets arbete bland barn och föräldrar vill vi tala om dopet med det allvar och med den glädje som det förtjänar.

Att erbjuda dop är mission i sin mest basala form. Med god kommunikation och ett dynamiskt förhållningssätt kan erbjudandet nå många. Det ska vara lätt att boka dop i Södertälje pastorat. Dop kan förrättas i söndagens gudstjänst eller i separat dopgudstjänst.

Allt fler vuxna är odöpta. Detta innebär att även vuxna behöver nås av erbjudandet om dop och undervisning. Under de senaste åren har allt fler vuxna anmält intresse för dop, något som visar på att vi behöver strukturer och rutiner för hur vuxna ska erbjudas undervisning, enskilt eller i grupp, i samband med dop.

Konfirmationen är av stor betydelse för unga människors fortsatta liv i kyrkan. Konfirmandverksamheten ska därför prioriteras högt i pastoratets församlingar. Konfirmander bör ha en naturlig plats i gudstjänstlivet i våra kyrkor. I pastoratet bedrivs konfirmandarbetet i enlighet med de riktlinjer som fastställts av domkapitlet.

Mission

Vi kan inte tåga med vad vi har sett och hört | Apg. 4:20

Missionens uppgift är att göra Jesus känd. Varje kristen församling och varje kristen människa har ett uppdrag att få fler människor att möta evangeliet och vilja lära känna Jesus. Uppdraget utförs alltid i en kontext, i ett sammanhang. Missionsuppdraget ställer därför krav på känslighet och kreativitet. Jesu eget sätt att möta människor får inspirera och vara föredöme i församlingens mission.

Att kommunicera tro och kristuserfarenhet kan ibland falla sig naturligt och sker i en kristens vardagliga möte med en annan person. Som organisation kan däremot kyrkan behöva strategier för hur man sprider evangelium och skapar engagemang för kyrkan. I Södertälje pastorat vill vi utveckla relationen till både medlemmar och icke-medlemmar, något som förutsätter både god kännedom om människors kommunikationsvanor och relation till kyrkan, samt förståelse för att kommunikationen kan behöva ske på olika språk och med olika uttryck. Vi vill också vara tydliga med vår kyrkas tro och underlätta för människor som söker information om vad Svenska kyrkan i Södertälje gör och är. I vårt mångkulturella sammanhang är det också viktigt att vår kommunikation har en tydlig avsändare. Kommunikationsmaterial följer därför Svenska kyrkans grafiska profil.

Strävan är att kyrkotillhöriga i Södertälje ska vara bärare av, snarare än brukare i, sin församling.

Engagerade kyrkotillhöriga är viktiga ambassadörer för Svenska kyrkan. Aktiva personer breddar och stöder församlingslivet med sin närvaro och sina insatser. En sådan medlem som känner stolthet över sin kyrka och kan uttrycka sin tro är av stor vikt för att Kristus ska bli känd och älskad av fler.

För att nå ut är kommunikationen en viktig del och det är nödvändigt att vi använder fler kanaler än idag. För att i dagens medielandskap nå både nuvarande och potentiella medlemmar i olika åldrar ser vi att de digitala kanalerna behöver prioriteras framför de analoga.

Enhörna församling

All verksamhet som församlingen har och bedriver är underlag för mission, i betydelsen att göra evangeliet – det glada budskapet, i ord och handling känt för människor. Målsättningen är att fler människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro. Dessutom att alltid bli påmind om och ständigt få förmedla vidare att vi alltid är burna av den villkorslösa kärleken.

Södertälje församling

I mötet med en annan kristen och med kyrkans verksamhet kan den första nyfikenheten på kristen tro kan väckas. Varje möte kräver en mötesplats, därför är församlingens många mötesplatser otroligt viktiga för att förverkliga missionens uppdrag.

I församlingen finns många sådana mötesplatser vilka vi hela tiden behöver värna men också utveckla så det första mötet väcker nyfikenhet, pekar på Jesus och bjuder in till fördjupning.

Gudstjänsterna vid livets skiftningar (dop, konfirmation, vigsel och begravning) är ibland en av få kontaktytor som människor har med kyrkan under sitt liv. Dessa gudstjänster är i egen kraft centrala för kyrkan, men om vi tar vara på dem som möten kan de också bli missionerande.

Tar församlingen sitt missionsuppdrag på allvar kan vi inte nöja oss med att

Att vara en del av en missionerande församling är att bidra till mötesplatser, där människor, unga och gamla, kan samtala, växa i ömsesidighet och hjälpa varandra att leva tillsammans, väl förankrade i Jesus Kristus.

Församlingen kan genom insamlade medel, sända dessa till behövande i andra världsdelar och därmed även bedriva globalt missionsarbete.

na dem som söker sig till församlingen. Kyrkan behöver vara synlig även i övriga samhället och utanför sina egna byggnader. Detta sker bland annat genom nätverkande där församlingen önskar vara en aktiv del i lokalsamhället, men också genom att vi synliggör församlingen på flera platser än idag. Detta är hela församlingens uppdrag som behöver förtydligas, inte minst i mässans sändning, som en sändning ut att vara kyrka i världen och berätta om vår tro i ord och handling på de platser där var och en verkar.

Östertälje församling

Mission sker i möten med människor på många olika sätt. Det sker såväl i det enskilda samtalet, som när vi möter människor i samband med någon av våra kyrkliga handlingar eller i någon av församlingens gudstjänster. Vårt uppdrag är att i möte med varje medmänniska förmedla hopp, tro och tacksamhet utifrån det kristna perspektivet. Att vara medvandrare i människors liv i Jesus efterföljelse.

I församlingens öppna mötesplatser som vänder sig till människor i alla åldrar finns en möjlighet att ta emot

evangeliet på olika sätt. Det är ofta i sådana grupper som en nyfikenhet väcks för vad den kristna tron handlar om.

Vi vill ge möjlighet för varje människa att finna tro och en plats i vår församling. Människor som arbetar ideellt är en självklar del i missionerandet. Ekuumeniken är en viktig del i missionsarbete. Hur arbetar vi mer tillsammans med andra för att göra Jesus känd över hela världen?

Gudstjänst

*Låt Kristi ord bo hos er i hela sin rikedom och med all sin vishet.
Lär och vägled varandra med psalmer, hymner och andlig sång i kraft av
nåden, och sjung Guds lov i era hjärtan | Kol 3:16*

Gudstjänsten beskrivs i kyrkoordningen som hela församlingens gåva och uppgift.

Därför eftersträvar vi gudstjänster

- där människors vilja till engagemang tas tillvara.
- där människor i olika åldrar och livssituationer möts.
- där människors vardagsliv möter det heliga.

Vi vill verka för att fler finner vägen till gudstjänsten. Bland gudstjänstens områden där dopet, ordet och nattvarden har centrala platser vill vi under kommande period särskilt betona betydelsen av nattvarden, musiken och delaktigheten.

Nattvarden är en helig måltid vars handling, att dela bröd, kan förstås och upplevas av alla, även utan hjälp av orden. Nattvardsgudstjänsten samlar människor till en synlig gemenskap, med varandra och med Gud, när alla mottar Kristus i brödet och vinet. I pastoratet välkomnas människor att fira nattvard varje söndag, men också till mässor på vardagarna.

Musiken är ett språk på vilket vi kan uttrycka vår tro i glädje och sorg, smärta och längtan. Med musik kan vi beröra och beröras utan ord samt uppleva och utveckla gemenskap. Körsång erbjuds för alla åldrar och berikar församlingarnas gudstjänster. Varje gudstjänst inrymmer musik, i gemensam psalmsång, på orgel eller annat instrument.

Delaktigheten är en viktig byggsten i gudstjänstfirandet. Att tjänstgörande präst och musiker har ett särskilt ansvar för gudstjänsten är en självklarhet. Det är stort att få sitta i bänken och delta i psalmsång och böner, men gudstjänsten berikas ytterligare om även de som inte har ett formellt ansvar bereds plats att bidra med sina gåvor och med sin delaktighet uttrycka sin tro i förbön, liturgi och musik.

Huvudgudstjänster med nattvard

Huvudgudstjänst firas alla söndagar och kyrkliga helgdagar. Vanligtvis i både Östertälje och i Södertälje församlingar. Ofta firas huvudgudstjänst i flera kyrkor under en söndag. Sammanlysning från Södertälje och Östertälje församlingar till annan församlings huvudgudstjänst sker i stort sett endast om det är en pastoratsgemensam gudstjänst eller, i enstaka fall, vid annandagar eller nyårsdag. Enhörna församling har mindre underlag och resurser och sammanlyser därför vid något fler tillfällen än de övriga församlingarna. I Enhörna församling firas huvudgudstjänst med nattvard vid minst 45 söndagar och kyrkliga helgdagar per år. I Södertälje och Östertälje församlingar firas huvudgudstjänst/-er med nattvard vid minst 50 helger per år. Vi följer Kyrkohandbok för Svenska kyrkan 2017.

Enhörna församling

I församlingen firas som regel huvudgudstjänst varje söndag. Strävan (vårt mål) är att gudstjänstlivet ska vara (utgångspunkten och ankaret) i församlingens aktiviteter och vara en angelägenhet för Enhörnabor i alla åldrar. Delaktighet och engagemang är näring för en friskt växande kristen gemenskap, därför ser vi att församlingens aktiviteter under veckan och söndagens gudstjänst hör samman. Det betyder att den kristna synen präglar alla församlingens verksamheter under hela året.

Södertälje församling

I Filipperbrevet står det: "Gläd er alltid i Herren." Glädjens många trådar och språk utgör grundtonen i församlingens gudstjänstliv. Här finns glädjen i ordet, bönen, musiken - men framförallt i Herren Jesus. Vi bjuds in i en gemenskap och samhörighet som är Kristi kyrka.

I det gudstjänstliv som firas i församlingen finns både en mångfald och sam - tidigt en enhet där som regel gudstjänsterna som firas är mässa enligt ordningen för huvudgudstjänst. En liturgisk förståelse genomsyrar församlingens gudstjänstliv. Vid samtliga gudstjänster medverkar såväl medarbetare som lekmän. Även barnen ska ha en självklar och synlig plats.

Gudstjänster firas på minst tre olika platser varje söndag. På församlingens äldreboende finns också ett regelbundet gudstjänstliv.

Tilltalet i gudstjänsterna är mer än det

I de kyrkliga handlingarna döps både barn och vuxna, par vigs för äktenskap och en avliden förs till den sista vilan.

Körsång och musik av olika slag berikar den kristna gemenskapen och kan inspirera till bön, glädje och eftertanke. Församlingens anställda och volontärer arbetar för att gudstjänstlivet ska skapa mötesplatser som omsluter sorg, hopp och glädje under hela livet.

talade ordet. Det finns även i tystnaden, bemötande och inte minst i musiken, som är en viktig del av gudstjänstens förmedlande av evangeliet. I den kommunikation som sker med ord kompletteras svenskan regelbundet med finska, arabiska, engelska och stödtecken.

I församlingens gudstjänstliv har bibelläsning, förkunnelse och bön en självklar plats. Det är öppningen för att vi får komma som hela människor, med allt det vi är. Genom undervisningen förstår vi vilka vi är i mötet med Guds ord. I bönen får vi räcka oss mot Gud med allt vi bär på. Att samlas kring Ordet och bönen som sträcker sig från söndagen in i vardagen och tillbaks till söndagens gemenskap. I gudstjänstens sändning tar inte gudstjänsten slut utan vi sänds ut i en vardag där målet är att evangeliets innehåll speglas i våra liv. Gudstjänsten utgör livsrytmen i både församlingens och våra egna liv.

Östertälje församling

Varje vecka möts människor i olika åldrar och livssituationer för att fira gudstjänst i församlingen. Det sker i andaktsstunden i församlingens olika grupper och verksamheter. Det sker i söndagens mäsas, i dop, vigslar och begravningar, likaväl som på äldreboendet, på sjukhuset eller på kriminalvårdsanstalten. Vi vill lägga stor omsorg vid alla dessa tillfällen då det för många är enda tillfället i veckan eller i livet då man möter kyrkans budskap. Människor som besöker våra verksamheter ska också kunna finna en plats i söndagens gudstjänstliv så att gudstjänsten blir församlingens nav, där alla kan känna sig välkomna. De olika gudstjänstrummen i församlingen - Alla helgons kyrka, Brunnsängs kyrka och Hagabergs kapell inbjuder till olika

möjligheter av liturgi. Varje söndag firas huvudgudstjänst med mäsas i minst en av de tre kyrkorna. Musiken är en viktig och integrerad del av gudstjänsten. Ambitionen är att söndagens gudstjänst ska vara tillgänglig för alla människor i olika åldrar.

Olika kristna traditioner med olika sätt att uttrycka sin tro, olika sätt att vara kristen och hur man vill fira gudstjänst, berikar församlingen. Den kristna mångfalden gör det viktigt att vi själva är väl förankrade i den tradition vi tillhör. Kör- och musikmedverkan berikar gudstjänsterna. Att få det kristna budskapet i musikalisk form är en del i att sprida evangeliet. En utmaning är att få fler unga till gudstjänsterna så att alla åldrar kan mötas och bilda en välkomnande mötesplats.

Undervisning

Ta emot hans undervisning och lägg hans ord på hjärtat | Job 22:22

Den kristna församlingen ska undervisa om trons väg, för att kyrkan ska växa och för människans egen skull. Vi bejakar tanken att människan livet igenom kan växa och utvecklas. Därför riktas undervisning till människor i alla åldrar och tar sig många uttryck samt är ett tillfälle att upptäcka kyrkans lära och att fördjupas i den egna kristna tron. Undervisning är därför både ett förmedlande av tradition och lära, såväl som gemensam reflektion över livsfrågor. Gemensamt för pastoratet är att all undervisning ska utgå från den skärningspunkt där kyrkans tro, liv och lära möter den enskilda människans erfarenhet och frågor.

Barnverksamhet

Södertälje pastorat har en rik verksamhet för barn i olika åldrar. I denna verksamhet kan barn på ett naturligt och pedagogiskt sätt förenas i kyrkans lära och upptäcka allt mer av den helighet kyrkan rymmer.

Konfirmation

Vi har en handlingsplan för konfirmationsarbetet och följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet i Strängnäs stift.

Vuxenundervisning

Allt fler hittar in i kyrkan i vuxen ålder. De behöver undervisning för att få förståelse för livet i kyrkan och en fördjupad tro. Ibland kan själva undervisningserbjudandet vara ingången till kyrkan. Södertälje pastorat ska erbjuda undervisning som utrustar människor till tro, liv och tjänst i församlingen.

Enhörna församling

Genom dopet kallas vi att vara efterföljare till Jesus Kristus. Församlingens undervisning fördjupar och förnyar kunskapen om vad livet som kristen innebär. Element av undervisning ingår i samtliga verksamheter.

I gruppverksamheterna finns en långsiktig pedagogisk, målinriktad och genomtänkt plan kring hur vi kan växa i tro och mogna som kristna människor. Dessa mötesplatser är en start på en lång relation mellan barn, föräldrar och församlingen som pågår upp och förbi

konfirmationsåldern ända till livet slut.

Detta uppnår vi genom att lägga stor vikt vid att barn och unga i Enhörna bjuds in till att växa in i den kristna tron. En viktig del är att erbjuda undervisning och fördjupning för vuxna med åldersanpassat material och sammanhang, som ger möjlighet att lära känna gudstjänstlivet.

Ambitionen med undervisningen är att inte bara vara faktabaserad, utan att använda olika uttryck för att förmedla den kristna tron.

Södertälje församling

Församlingens uppgift är att med Jesus i centrum visa på det kristna hoppet. Idag saknar många ett språk för att tala om tro, hopp och vad det innebär att vara människa. I församlingslivet kan barn, unga och vuxna erhålla ett sådant språk. Församlingens undervisning ska vara nära sammanvävd med den bibliska berättelsen och öppen för samtiden. Vi vill att frågor ska tas på allvar och hanteras i ett sammanhang med tydlig förankring i kyrkans grund.

Undervisningen är mer än det rent intellektuella lärandet. Församlingens undervisning måste vara sådan att jag och min livsberättelse får möjlighet att tydas i frälsningshistorien. Först då kan kunskapen också få plats i våra hjärtan. Här har förkunnelsen en viktig roll.

Undervisningen i församlingen bör vara bred i sin utformning för att tjäna hela församlingen. Här finns människor i alla åldrar och personer med vitt skilda erfarenheter av tro och kristet liv, som har behov av olika typer av undervisning. Undervisningstillfällen av olika karaktär är nödvändigt för att både de som är nya i tron och de som vandrat länge med Gud ska kunna finna fördjupning. I mångfalden av undervisning framhålles konfirmationsperioden som en tid för kunskapsinhämtning som kan vara avgörande för människors fortsatta liv inom kyrkan.

Lärande är ingen envägskommunikation utan en gemensam process där de som samlas i samtal och undervisning lär av varandra.

Östertälje församling

Att förmedla kunskap kring vår kristna tro görs på många sätt i Östertälje församling. Vi vill förmedla den kraft som tron på Gud kan ge varje människa. Varje möte med en människa behöver ske utifrån den plats och punkt i livet som individen befinner sig på. Undervisning behöver finnas för människor i alla åldrar; från det lilla barnet som på Öppna förskolan

får mötas av berättelser i sång, genom fritidsaktiviteter efter skolan, i ungdomsgruppen och i form av samtalsgrupp eller bibelstudier för den vuxne. När liv delas lär vi något av vad det kan vara att vara människa.

Musiken och körverksamheten utgör också en del av undervisningen. Sångerna som sjungs vittnar om det vår kristna tro vill förmedla.

Diakoni

Bär varandras bördor så uppfyller ni Kristi lag | Gal. 6:2

Diakoni är Kristi kärlek, evangeliet i handling. Kyrkans omsorg om medmänniskor och hela skapelsen. Den diakonala hållningen i Södertälje har en utgångspunkt i att solidariskt ge akt om mänsklig värdighet och självbestämmande genom att vi, i medvetenhet om den egna fattigdomen, strävar efter att mätta, stärka och lyfta varandra med de resurser vi har.

Diakonin inspireras och vägs mot evangelieberättelserna och, det vi uppfattar som Jesu spontanitet, uppfinningsrikedom och improvisation i mötet med människor. All diakoni sker i barmhärtighet, mot oss själva och de vi möter. Diakonin, i vårt pastorat, verkar som en samhällsbyggande kraft i samråd med bland annat kommun och andra kristna kyrkor.

Grundvärden för diakonin i vårt pastorat är humanitet, värdighet, självbestämmande och solidaritet. Grundhållningen är att all diakoni stärks av att inneslutas i förbön.

Ett av kyrkofullmäktiges mål är att 1 % av kyrkoavgiften ska avsättas årligen till Act Svenska kyrkan.

Enhörna församling

Diakoni är ett konkret uttryck för församlingens uppdrag, att i Kristi efterföljd visa kärlek och omsorg till medmänniskan, inte minst i vardagen.

I var och en av oss har Gud lagt förmågan att älska varandra och att visa omsorg om varandra, en omsorg som utövas av alla människor av god vilja.

Diakonin är ett område som ständigt förändras och som måste anpassas efter olika förhållandena i församlingen.

Eftersom diakonin är både en fråga om människosyn och tron på Gud, tänker vi också att det är viktigt att orden ”bär varandras bördor”, följs av handling. Den varsamma omsorgen om individen är lika viktig som att rikta uppmärksamheten mot samhället och dess värderingar.

Södertälje församling

Diakonin har en central plats i församlingen. Diakonin är en gemensam uppgift där några har ett särskilt uppdrag bland både medlemmar och medarbetare. Diakoni sker ofta i det osynliga när en människa för en tid får bära en annan, i praktisk handling och bön, men ibland också mer uttalad och organiserat.

Samtalets form är viktig i diakonin. Här får vi definiera oss själva, vår vardag och våra behov. Ett gott samtal kan vara läkande i sig. Det kan även vara starten för att kunna vägledas för mer

Den diakonala identiteten bygger på relationer; genom att vi känner och älskar varandra väcks en naturlig omsorg som kan bära när livet gungar under ens fötter.

När vi tänker på diakoni, tänker vi i första hand på möten med människor, inte på möten med problem. Vi vill se människan som en helhet av kropp, själ och ande, och medverka till att hela människan får möjlighet att må väl.

Känslan av att vara buren av andra och deras förböner kan hjälpa. Att bli sedd och lyssnad till är viktigt, oavsett ålder. Vägen till upprättelse kan ta sig många former och uttryck: genom samtal, genom att bli tagen i anspråk som ideell medarbetare, genom att få stöd eller möjlighet att stötta andra.

konkret förändring och nödvändiga kontakter för att få en vardag där man kommer till sin rätt.

En god gemenskap kan stärka och bära en människa långt efter att man skiljts åt. Inbjudningar till sådana gemenskaper blir därför viktiga för det diakonala arbetet. Dessa vill vi värna om och utveckla, så att de finns nära till hands för många människor.

Östertälje församling

Möten, samtal och verksamheter inom församlingen ska präglas av en grundhållning där varje människa blir tagen på allvar och mött med respekt.

Fler volontära krafter skulle lyfta den diakonala verksamheten och är därför något som församlingen bör verka för.

Förutom den församlingsdiakoni som utförs har församlingen ansvar för verksamheten vid Sjukhuskyrkan och kriminalvårdsanstalten Hall. I och med att sjukhuset byggs ut förändras också sjukhuskyrkans arbete. Ett ”stilla rum” och samtalsrum vid den nya sjukhusentrén ger sjukhuskyrkan en mer tydlig position.

På kriminalvårdsanstalten Hall och SIS-hemmet Tysslinge har församlingen ansvar för den andliga vården med präst och diakon närvarande på deltid.

Kriminalvårdsanstalten byggs för närvarande ut med 120 bostadsrum, vilket kommer att kräva större resurser från församlingen.

En inriktning för framtiden är att utöka samarbetet med andra samhällsaktörer för att utveckla den diakonala verksamheten.

Kyrkor

Inom pastoratet finns tio kyrkor och kapell.

Enhörna församling

Ytterenhörna kyrka

Kyrkan härrör i sina äldsta delar från 1100-talet. 1764 slog åskan ned och all inredning och alla inventarier förstördes. 2018 genomfördes en större renovering.

Överenhörna kyrka

Kyrkan härrör i sina äldsta delar från 1100- eller 1200-talet. 2013 genomfördes en inre renovering av kyrkan.

Södertälje församling

Sankta Ragnhilds kyrka

Kyrkans äldsta delar är från 1100-talet. Två större bränder, år 1650 och 1881, har skadat kyrkan. Kyrkan renoverades 2015.

Tveta kyrka

De äldsta murdelarna är från slutet av 1200-talet. På 1970-talet tillkom samlingssal i anslutning till kyrkan.

Lina kyrka

Hösten 1995 invigdes den moderna, ekologiska och rödtjärade träkyrkan. Kyrkan är församlingens yngsta kyrka ritad av Tallius Myhrman. Kyrkan rymmer verk- samhetslokaler och arbetsrum.

Pershagens kapell

Kapellet invigdes i oktober 1936. Klockstapeln invigdes 1956.

Hovsjö kyrka

Kyrkan, som invigdes 1975 finns inrymd i hyrda lokaler i Hovsjö centrum.

Östertälje församling

Alla helgons kyrka

Ritad av arkitekt Rolf Berg och invigdes i advent 1962. Kyrkan rymmer verksamhetslokaler och arbetsrum.

Brunnsängs kyrka

Invigdes sommaren 1982. Kyrkan rymmer verksamhetslokaler och arbetsrum.

Hagabergs kapell

En liten träkyrka som ursprungligen byggdes på Vartofta gård i Västergötland. Efter att kapellet flyttats togs det i bruk i Södertälje 1914. Kapellet är i Hagabergs folkhögskolas ägo.

**Svenska
kyrkan**

SÖDERTÄLJE PASTORAT | POSTADRESS: Mälaregatan 6, 151 71 Södertälje

BESÖKSADRESS: Mälaregatan 4 | TELEFON: 08-550 913 50

E-POST: sodertalje.pastorat@svenskakyrkan.se | HEMSIDA: www.svenskakyrkan.se/sodertalje